

Delavnica AHA.SI, delovni sklop št. 4

Uporaba IKT, prilagojena starejšim

Igor Voljč & člani tima

Ljubljana, junij 2015

Vsebina

- Izhodišča
- Področja, kjer IKT prinaša prednosti starejšim
- Stanje IKT v Sloveniji na področju aktivnega staranja
- Primeri (dobrih) praks
- Projekti eZdravja
- Izzivi
- Ključni deležniki

- Specifični vidiki razvoja in uporabe IKT rešitev za starejše
- Razpisi AAL 2008-2015, 2016

Izhodišča

- **Skrb za zdravje, mobilnost, informiranost in vključenost** v lokalno okolje in družbo morajo biti dostopni posameznikom v vseh starostnih obdobjih
- Ljudje želijo živeti **svobodno, varno in samostojno** ter se **gibati** v svojem okolju
- Starejši s svojimi **izkušnjami, znanjem in željami** lahko pomembno **prispevajo k družbi**
- Sprejeti je potrebno takšne **ukrepe**, ki bodo starejšim z **uporabo novih tehnologij** omogočili čim bolj **enakopravno udeležbo v družbi**

IKT prinaša prednosti na področjih mobilnosti, zdravstvene nege, oskrbe in bivalnega okolja

IKT starejšim omogoča

- da ostanejo dalj časa **neodvisni** v svojem **domačem okolju**
- da izboljšajo svoje **opolnomočenje** in **kakovost življenja**
- večjo **vklučenost v lokalno okolje in družbo**

IKT tudi omogoča

- zniževanje **stroškov za institucionalno nego**,
- krajši **čas hospitalizacije**,
- manjše **število obiskov na domu**

Stanje IKT v Sloveniji na področju aktivnega staranja

- V Sloveniji je **stopnja razširjenosti in uporabe IKT rešitev** v primerjavi z drugimi državami EU sorazmerno **nizka**.
- Ključni razlogi:
 - pomanjkanje **strateškega načrtovanja**
 - premajhno **med-sektorsko povezovanje in sodelovanje**
 - **financiranje**, neustrezni **poslovni modeli**
 - **(ne)informiranosti** uporabnikov.

Primeri nekaterih (dobrih) praks v Sloveniji

- Projekt eZdravje, Ministrstvo za zdravje RS
- Rdeči gumb
- Projekti SAAPHO, iCarer, ZDUS, Ljubljana
- Projekt Simbioza, Zavod Ypsilon, Ljubljana
- Dom IRIS, Inštitut Republike Slovenije za rehabilitacijo, Ljubljana
- Uvedba telemedicinskih storitev v SB Slovenj Gradec

Projekti eZdravje Ministrstvo za zdravje

- Interoperabilna hrbtnica IS eZdravje
- zNET
- Sistem za upravljanje z informacijsko varnostjo – SUVI

- eRecept
- eReferenčne ambulante
- Lab poštar
- Teleradiologija
- eTriaža
- eRCO
- eNaročanje
- eKomunikacije
- Upravljanje kliničnega znanja (OpenEHR UKZ)

Izzivi

- **Zmanjšati digitalni razkorak** ob vedno hitrejšem razvoju tehnologije
- S pomočjo IKT **premagovati socialno izolacijo** velikega števila starejših ljudi v domačem okolju
- **Povezati zainteresirane skupine** pri snovanju in izvajanju novih rešitev in storitev
- Opozarjati na pomanjkanje **tehnične standardizacije in razpršenost rešitev** in spodbujati ureditev
- **Premagovati odpor in nezaupanje uporabnikov** do novih tehnologij
- **Vključevati starejše pri sooblikovanju rešitev**
- Zmanjševati **obremenjenost neformalnih oskrbovalcev**
- Spodbujati **izobraževanje starejših**

Ključni deležniki

- Ponudniki storitev IKT
- Ponudniki dostopa (telekomunikacijski operaterji, kabelski operaterji)
- Ponudniki zdravstvenih in socialnih storitev (Socialni zavodi, centri za socialno delo, združenja, zdravstvene ustanove, privatni sektor)
- Dobavitelji opreme in naprav
- Razvijalci aplikacij ter programskih rešitev (pametni telefoni, systemske rešitve)
- Upravljalci stanovanjskih objektov (bivalno okolje)
- Izobraževalne ustanove (Univerza za tretje življenjsko obdobje)

Specifični vidiki razvoja in uporabe IKT rešitev, namenjenih starejšim 1(2)

Vidik uporabe

Prijaznost za uporabnika: izbira tehnologije, preprostost vmesnika; dokumentiranost
Izobraževanje, usposabljanje

Podpora

Dostopnost

Razvoj rešitev, namenjenih starejšim

Obvezna udeležba starejših v fazah razvojnega procesa:

- ugotavljanje potreb
- določitev zahtev - specifikacij
- oblikovanje rešitev (dizajn)
- testiranje prototipov; uporabnost, koristnost
- najboljša praksa, priporočila, standardi

Specifični vidiki razvoja in uporabe IKT rešitev, namenjenih starejšim 2(2)

Politični, pravni, upravno /menedžerski kontekst

Konsistentna umestitev, harmonija načrtov na vseh ravneh (vizije, cilji, strategije, akcijski načrt, projektni načrti)

Politična umestitev, n.pr. zakon o dolgotrajni oskrbi

Sinhronizacija/sinergija vzporednih verig aktivnosti

Motivacija deležnikov: finančni in vrednostni motivi; upoštevanje položaja in pogleda deležnikov

Financiranje; za razvoj in nato vzdržno po uvedbi

AAL razpisi in projekti 2008 - 2015

Razpis		Št. Projektov
1	Preprečevanje in obvladovanje kroničnih bolezni starejših ljudi	17
2	Izboljšanje socialne interakcije starejših	32
3	Izboljšanje neodvisnosti starejših in sodelovanja v družbi, ki skrbi sama zase	22
4	Izboljšanje mobilnost starejših oseb	25
5	Samoobvladivanje opravil vsakodnevnega življenja starejših doma	29
6	Podpora aktivnosti v življenju starejših	21
skupaj		146

Budžet programa 600 M€,

- 50% javno financiranje - AAL partnerske države in EC

- 50% privatni del od sodelujočih organizacij

AAL razpis Izzivi 2016

Razpisi v pripravi	
1	Kako lahko IKT / pametne tehnologije ustvarijo starosti prijazna okolja (zunanja)?
2	Kako lahko IKT / pametne tehnologije podpro izboljšano dieto in prehrano starejših ljudi?
3	Kakovostno življenje z demenco
4	AAL paketi / integrirane rešitve

Sistematičen pristop

- Analiza
 - Identifikacija relevantnih problemskih področij
 - Izzivi / priložnosti; prioritete
- Strategija
 - Vizija; smeritve in cilji
 - Načrt ukrepanja: akcijski načrt, iniciative,
 - Kontekst: pravni, organizacijski
 - Viri, motivacija
- Deležniki, mesto in vloge